

Iskustvo „Pamarka“, privatne ustanove sa državnom licencom za realizaciju mjera

Moramo osposobiti za posao i teže zapošljivi

PODGORICA - U Crnoj Gori postoje dvije privatne ustanove koje imaju licencu Ministarstva rada i socijalnog staranja za realizaciju mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije - „Pamark“ i „Zopt“. U sklopu njih nalazi se osam licenciranih centara i to u Podgorici, Baru, Bijelom Polju, Beranama, Nikšiću, Tivtu i Pljevljima.

Prema riječima direktorke „Pamarka“ Nataše Pavličić, Centar za profesionalnu rehabilitaciju namijenjen je teže zapošljivim osobama koje bez podrške i odgovarajućih stručnih tretmana nijesu zapošljiva. - To je institucija u koju se upućuju osobe kojima je potrebna sveobuhvatna obrada nakon dugogodišnje nezaposlenosti, narušenog samopouzdanja, samosvijesti ili nedefiniranih zdravstvenih teškoća - navela je Pavličić, pojasnivši da Centar primjerenim stručnim tretmanom obavlja trijažu lica, upoznaje i ocjenjuje njegovu preostalu radnu sposobnost kao osnovu za uključivanje u rad, zaposlenje, obrazovanje ili druge programe rehabilitacije.

PODRŠKA

Pored rada sa osobama sa invaliditetom, podjednako je, kaže Pavličić, važna saradnja sa jav-

Preovladati smetnje za uključivanje u rad

Rehabilitacija je, objašnjava Pavličić, nastala iz potrebe da se prevladaju smetnje za uključivanje u rad. U okviru nje se prepliću i povezuju stručni pristupi psihološkog, socijalnog, profesionalnog i medicinskog tretmana. Cilj je, kako kaže, osposobljavanje osoba sa invaliditetom za ravnopravan, ekonomski nezavisan život i uključivanje na tržište rada.

- Svrha rehabilitacije pojedinca sa aspekta zapošljavanja se ogleda, prije svega,

u težnji za povećanjem zapošljivosti teže zapošljivih lica, zatim uspostavljanju ravnopravnih uslova na tržištu rada kroz uklanjanje barijera i pružanje jednakih mogućnosti, ali i pružanju uslova za osposobljavanje lica za odgovarajući posao, njegovo zapošljavanje, te mogućnosti da to zaposlenje zadrži i unutar njega napreduje, odnosno da u skladu sa mogućnostima i sposobnostima promijeni svoju profesionalnu karijeru - navela je Pavličić.

Nataša Pavličić

Predrasude i stereotipi često vode diskriminaciji

Osobe sa invaliditetom suočavaju se, smatra Nataša Pavličić, sa različitim problemima. Jedna grupa tiče se, kako kaže, odnosa sredine u kojoj žive prema njima i njihovim porodicama i uključuje nizak nivo svijesti zajednice o njihovim potrebama i postojanje predrasuda i stereotipa koji često vode diskriminaciji. Druga grupa problema je vezana za nedovoljnu informisanost samih osoba sa invaliditetom o svojim pravima i ličnu inicijativu na tom polju.

- Kada je u pitanju zapošljavanje ovih osoba na otvorenom tržištu rada, odnosno pod

opštim uslovima zapošljavanja, pa i korišćenjem različitih stimulativnih mjera, ne daje očekivane rezultate. Najznačajniji razlog je postojanje predrasuda poslodavaca o njihovim radnim sposobnostima i nedostatak odgovarajućih znanja i vještina - kazala je Pavličić.

nim institucijama i sa poslodavcima „koji vrlo često nemaju dovoljno informaci-

ja ili ih uopšte nemaju kada je u pitanju zapošljavanje osoba sa invaliditetom,

U centrima Pamarka zapošljeno 118 osoba sa invaliditetom

Na nivou Crne Gore, prema riječima Pavličić, u centrima Pamarka zaposleno je 118 osoba sa invaliditetom, a procjenu radnih sposobnosti prošlo je 468.

Ona objašnjava da se rehabilitanti obučavaju za samostalno traženje zapošljenja, uz asistenciju i usmjeravanje Centra. - Za one rehabilitante za koje se nakon druge mjere utvrdi da im nije potrebna psihosocijalna podrška i pomoć pri traženju odgovarajućeg posla, jer već rade, upućuje se na analizu konkretnog radnog mjesta. Priprema se prilagođavanje

radnog mjesta i okruženja i izrađuje plan potrebne opreme i sredstava za rad za osobe sa invaliditetom - navela je Pavličić.

Ako se utvrdi da osoba ima od 50 do 95 odsto teže smetnje pri zapošljavanju, Pavličić kaže da se upućuje u radno okruženje sa ograničenim izborom zadataka, budući da joj je potrebno i prilagođeno radno vrijeme uz stalni stručni nadzor obavljanja posla. To se odnosi i na one koji imaju procijenjenih 96 do 100 odsto smetnji pri zapošljavanju.

njihove mogućnosti i potencijali, kao i mogućnost korišćenja subvencija iz Fonda za profesionalnu rehabilitaciju. - Kroz dosadašnju praksu uvidjeli smo da je otvaranje ovakvih centara na nivou Crne Gore neophodno, jer se postavlja prostor, sjedište, gdje se pored stručne pomoći koju naši klijenti dobijaju kroz program pruža savjetodavna, motivaciona, konsultativna,

za sve koji nam se obrate i nakon izlaska iz rehabilitacije i zapošljenja - kazala je Pavličić. Uz podršku Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i finansiranje iz Fonda za profesionalnu rehabilitaciju stvorila se, prema njenim riječima, mogućnost za otvaranje centara u centralnoj, južnoj i sjevernoj regiji naše zemlje. Na taj način, kaže Pavličić, korisnicima usluga centra

ra i aktivnosti profesionalne rehabilitacije

a
a lica

Uz podršku
Zavoda za
zapošljavanje
i finansiranje
iz Fonda za
profesionalnu
rehabilitaciju
omogućeno
otvaranje
centara u
centralnoj,
južnoj i
sjevenoj regiji

znatno se skraćuje putanja i olakšava dolazak u Centar za rehabilitaciju. Pavličić je objasnila da su uz stručnu pomoć i podršku zavoda Papiot iz Slovenije i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, uspjeli da obuče kadar, pripreme svu potrebnu dokumentaciju za otvaranje ustanove, prilagode prostorne kapacitete i 2010. otvore prvi centar u našoj zemlji za profesionalnu rehabilitaciju.

OBUKE

- Sve ovo zahtijevalo je dosta rada, pripreme,

razne obuke i stručne posjete partnerima u Sloveniji i Hrvatskoj gdje smo imali prilike da vidimo njihova iskustva - kazala je ona. Od 2010. do danas Pamark je proširio kapacitete i otvorio centre za rehabilitaciju u Podgorici, Baru, Bijelom Polju i ove

Obuka najčešće za administrativnog radnika, sobaricu...

Polaznici programa, prema riječima Pavličić, najčešće se upućuju na obuke za pomoćnog administrativnog radnika, pomoćnog radnika u kuhinji, gerontodomačice, sobarice, ali i za pomoćnog stolara, radnika u vešeraju, pomoćnog radnika u štampariji, obuku za pisanje projekata, računovodstvenog tehničara.

- Osobe sa invaliditetom obučavaju se i za strani jezik, informatičku pismenost, multimedije... sve u zavisnosti od njihovih potencijala i kvalifikacija - navela je Pavličić.

godine u Beranama.

- Centri u Bijelom Polju i Beranama su finansirani od ZZZCG - Fonda za profesionalnu rehabilitaciju, kroz grant šemu, što nam

je svakako pomoglo u finansijskom smislu, jer postavljanje centra za profesionalnu rehabilitaciju zahtijeva ispunjavanje raznih uslova - kazala je Pavličić. Ona je naglasila da je neophodno da prostorni kapaciteti ispunjavaju sve

uslove za prijem i rad sa ciljnom grupom. Takođe, zaposleni u centru moraju da posjeduju sva dodatna znanja i vještine pored svojih stečenih stručnih kvalifikacija, kako bi mogli da rade i budu predstavnici jednog centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz podršku Zavoda za zapošljavanje i finansiranje iz Fonda za profesionalnu rehabilitaciju omogućeno otvaranje centara u centralnoj, južnoj i sjevenoj regiji

